

Janusz Ostoja-Zagórski, Anthony Harding, James Rackham, Carol Palmer

---

Sobiejuchy, gm. Żnin, woj. bydgoskie.
Stanowiska 1 i 5

Informator Archeologiczny : badania 21, 89-90

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

SERNIAWY, gm. Sawin
woj. chełmskie
Stanowisko 27

Muzeum Okręgowe
w Chełmie

Badania prowadził mgr Stanisław Sołub. Finansowało Muzeum Okręgowe w Chełmie. Pierwszy sezon badań ratowniczych. Cmentarzysko ciałopalna /?/ kultury żużyckiej i z okresu wpływów rzymskich oraz pozostałości osadnicze.

Położone jest ono na zachodnim skraju wsi Serniawy na kulminacji i północno-wschodnim stoku wyniesienia. zasadniczą część stanowiska zniszczyła budowa drogi i głęboka traktorowa orka, wydobywająca skupiska przepalonych kości ludzkich, fr. ceramiki i przepalone kamienie /zlepiance/.

Założono 4 wykopy o łącznej powierzchni 75 m 75 cm².

Pozyskano w trakcie badań: 318 fr. ceramiki, 15 krzemieni - przeważnie odłupków z krzemienia narzutowego oraz 163 fr. kości przepalonych. Odkryto 8 obiektów, z których 2 można zaklasyfikować jako paleniska, a 3 jako groby ciałopalne.

Stanowisko trudne do datowania i interpretacji z powodu niemal całkowitego zniszczenia i niejednolitego materiału zabytkowego.

Badania nie będą kontynuowane.

SOBIEJUCHY, gm. Żnin
woj. bydgoskie
Stanowiska 1 i 5

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
Uniwersytet w Durham /Wielka Brytania/ -
Departament Archeologii

Badania prowadzili: doc. dr hab. Janusz Ostoję-Zagórski /IHKM PAN/ i dr Anthony Harding /Uniwersytet w Durham/ przy współudziale: Jamesa Rackhama z Greater London Environmental Archaeology Section /Muzeum Londynu/, Carol Palmer z Laboratorium Paleontologicznego /Uniwersytet Durham/ oraz absolwentów i studentów archeologii z Uniwersytetów: Durham, Londynu i Newcastle upon Tyne. Finansowały IHKM PAN i NKE Bydgoszcz.

W ramach umowy międzynarodowej między IHKM PAN a Uniwersytetem w Durham kontynuowano wznowione po trzy-letniej przerwie badania archeologiczno-przyrodnicze w mikroregionie Sobiejuchy. Badania prowadzono równolegle na stanowisku nr 1 - osiedle obronne ludności kultury żużyckiej i na stanowisku 5 - osada wielokulturowa. Badania przyrodnicze realizowano natomiast w obrębie całego mikroregionu osadniczego.

Stanowisko 1:

Kontynuowano prace eksploracyjne w północno-wschodniej części majdanu i w rejonie występowania umocnień obronnych. W trakcie badań odkryto fragmenty znacznie zniszczonych domostw związanych z młodszą fazą osady w Sobiejuchach. Obok fragmentów podłóg w formie klepek glinianych odkryto także pozostałości dwóch pieców kopulastych oraz palenisk otwartych. W trakcie eksploracji zebrano znaczne ilości materiału ceramicznego /około 1 tony/ oraz kilka przedmiotów wykonanych z kości, rogu /sztycha, igły, grociaki do strzał/, gliny /figurki ptaszków glinianych/ a także brązu /kilka fragmentów ozdób - przeważnie szpil/.

Badania eksploracyjne w rejonie występowania domniemanych konstrukcji wału obronnego przyniosły wynik negatywny. Nie natrafiono bowiem na ślady konstrukcji wałowych, ujawniono natomiast fragmenty mocno zniszczonej palisady otaczającej osadę od strony wschodniej. Warto tu jak sądzimy przypomnieć, iż druga /po 1983 r./ próba odkrycia konstrukcji wału obronnego nie potwierdziła jego istnienia.

Być może - jak to stwierdzono w trakcie badań realizowanych na tym obiekcie w latach 1956-1961 - wał obronny otaczał tylko południowo-zachodnią część osiedla. Próba ostatecznego ustalenia charakteru umocnień obronnych osiedla w Sobiejuchach podjęta zostanie w 1988 r. Równoległe z pracami eksploracyjnymi prowadzono na całym majdanie osiedla badania elektro-oporowe mające na celu ustalenie zasięgu i miąższości zalegania warstw kulturowych. Uzyskany w ten sposób komputerowy obraz układu warstw kulturowych umożliwił bardziej sensowe rozpoznanie charakteru zabudowy osiedla.

Stanowisko 5:

Badania na tym stanowisku miały charakter ratowniczy. Ich celem było ustalenie metryki chronologicznej stanowisk archeologicznych występujących na terenie przeznaczonym pod zabudowę w 1988 r. W trakcie eksploracji warstw kulturowych prowadzonej w ramach wykopów sondażowych odkryto dwa paleniska i trzy jamy z materiałem ceramicznym datowanym na młodszą fazę wczesnego średniowiecza [faza D/E], dwie jamy z materiałem ceramicznym kultury łużyckiej [Y EB/NaC] oraz fragmenty dwóch długich domostw kultury lendzielskiej.

Badania przyrodnicze

Realizowano je równoległe z badaniami archeologicznymi zarówno w rejonie osiedla obronnego w Sobiejuchach, jak i na przesmyku między jeziorami: Sobiejuskim i Śędowskim. Głównym celem jest odtworzenie zarówno charakteru jak i przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym na przełomie okresów subborealnego i subatlantyckiego. W tym celu pobrano szereg próbek: paleoekologicznych, malakologicznych, paleobotanicznych, dendrochronologicznych itp. Przy pobieraniu prób zastosowano specjalnie skonstruowaną w Wielkiej Brytanii aparaturę. Próby pobrano z odległości o 3,5 m od współczesnej linii brzegowej klifu brzegowego i przepuszczano przez specjalny zespół filtrów i różnej wielkości sit. Uzyskano w ten sposób bardzo znaczne ilości stosunkowo mało zanieczyszczonych szczątków pochodzenia organicznego.

Badania w mikroregionie będą kontynuowane.

SOCHACZEW-BORYSZEW
woj. skierniewickie
Stanowisko 1

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Sochaczewie

Badania prowadził mgr Andrzej Kosforak. Finansował Rejon Dróg Publicznych Sochaczew. Pierwszy sezon badań. Osadnictwo kultury łużyckiej i przeworskiej.

Prace sondażowo-ratownicze prowadzono na zlecenie Rejonu Dróg Publicznych w Sochaczewie w bliskim sąsiedztwie osady kultury przeworskiej. Przebadano łącznie ok. 50 m² oraz dokonano 38 odwierćnięć świadrem geologicznym. Nie stwierdzono warstw kulturowych, sporadycznie pojawił się materiał ceramiczny kultury łużyckiej i przeworskiej. Planowana inwestycja nie zagraża obiektowi archeologicznemu.

Dokumentacja w Archiwum RDP Sochaczew, materiały i sprawozdanie w BSIŁE SR-cc.

SMIGIEL
ul. Ogrodowa 34/35

patrz
okres nowożytny

WARSZAWA-JULIANÓW
Stanowisko 3

PP Pracownia Konserwacji Zabytków
Pracownia Archeologiczno-Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badaniami kierowała mgr Maria Kulikiewicz-Kubiś. Finansował Konserwator Zabytków m.st. Warszawy. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa kultury łużyckiej z okresu halstackiego.

Stanowisko zostało odkryte w 1976 r. w trakcie realizacji AZP. Położone jest na prawobrzeżnej tarasie Wisły, w strefie pasa niewielkich wydm. W ramach badań zweryfikacyjnych otwarto wykopy